

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:
Jud. A.Bostan, A.Pahopol, V. Negru

DECIZIE

01 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței judecătorești:	Tatiana Vieru
Judecători:	Oleg Sternioală Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Primăria și Consiliul satului Suruceni raionului Ialoveni prin intermediul avocatului Ion Arhiliuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni către Societatea pe Acțiuni „Pescărușul - Dănceni”, Societatea cu Răspundere Limitată „Victoriaș”, Întreprinderea Individuală „Daria Bivol”, Andrei Golban, Aliona Golban, Agenția „Apele Moldovei”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția Proprietății Publice, OCT Ialoveni, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” privind declararea nulității absolute a actelor juridice, a celor subsecvente și obligarea efectuării rectificărilor în registrul bunurilor imobile,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017, prin care nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni prin intermediul avocatului Ion Arhiliuc, Andrei Golban și Aliona Golban prin intermediul avocatului Nicolae Marandici, Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc”, Societatea pe Acțiuni „Pescărușul – Dănceni”, Întreprinderea Individuală „Daria Bivol” și Agenția Relații Funciare și Cadastru împotriva hotărârii Judecătorei Hâncești (sediul Ialoveni) din 15 iunie 2017,

c o n s t a t ă:

La 19 mai 2016, Primăria și Consiliul local Suruceni a depus cerere de chemare în judecată, care la 09 iunie 2016 și 13 iunie 2016 a fost concretizată, împotriva Societății pe Acțiuni „Pescărușul - Dănceni”, Societății cu Răspundere

Limitată „Victoriaș”, Întreprinderii Individuale „Daria Bivol”, Andrei Golban, Aliona Golban, Agenției „Apele Moldovei”, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Agenției Proprietății Publice, OCT Ialoveni, intervenientului accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” privind declararea nulității absolute a actelor juridice, a celor subsecvente și obligarea efectuării rectificărilor în registrul bunurilor imobile.

În motivarea cererii a invocat că, conform deciziei Primăriei Suruceni nr. 2 din 06 februarie 1995 bunurile imobile și anume bazinul acvatic heleșteul Suruceni - 2 cu nr.cadastrale 5530103372 cu suprafața de 20,0015 ha, inclusiv digul de 2084,m.p. au fost transmise ilegal cu titlu de folosință întreprinderii Piscicole Ialoveni ulterior reorganizată în Societatea pe Acțiuni „Pescărușul - Dănceni”.

A explicat că, potrivit adeverinței de privatizare nr. 13/02 din 12 octombrie 2001, eliberată de Agenția Proprietăți Publice, în capitalul social al Societății pe Acțiuni „Pescărușul - Dănceni” a fost inclus ilegal cu drept de proprietate privată - digul, canalele de scurgere a apelor revărsate și întărirea pantei heleșteu Suruceni cu nr. cadastral 5530302990 și digul heleșteului Suruceni 2 nr. cadastral 5530103372.

A menționat că, la data de 11 mai 2005 Agenția Relații Funciare și Cadastru a eliberat în mod fraudulos pentru Societatea pe Acțiuni „Pescăruș Dănceni” al doilea titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu titlu de folosință asupra terenului cu apele cu suprafața de 121,428 ha, indicându-se ca temei hotărîrea Guvernului R.M., nr.745 din 03 noiembrie 1995, care deja era abrogată prin hotărîrea Guvernului nr. 1030 din 03 octombrie 2000.

A relevat că, la 12 iunie 2006 prin contractul de vânzare cumpărare nr. 2-1/4159, Societatea pe Acțiuni „Pescăruș Dănceni” a transmis în proprietatea Societății cu Răspundere Limitată „Victoriaș” digul heleșteu Suruceni 2, cu suprafața de 2084,0 m.p., nr. cadastral 5530103372, la prețul de 300.000 lei.

A statuat că, la 01 septembrie 2006, în temeiul contractului de vânzare cumpărare din 12 iunie 2006, nr. 2-1/4159 de către Întreprinderii de Stat „Cadastru” Societății cu Răspundere Limitată „Victoriaș” i-a fost eliberat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral 5530103372.

A indicat că, la 25 februarie 2016 prin contractul de vânzare cumpărare nr. 1681 Societatea cu Răspundere Limitată „Victoriaș” a vândut digul - construcția hidrotehnică cu suprafața de 2084.0 m.p. de la bazinul acvatic heleșteul Suruceni-2 cu nr. cadastral 5530103372 lui Golban Andrei. Contractul dat a fost înregistrat la OCT Ialoveni la 26 februarie 2016.

A relatat că, la 07 martie 2014 între Societatea pe Acțiuni „Pescăruș -Dănceni” și Întreprinderea Individuală „Daria Bivol” a fost încheiat contractul de vânzare cumpărare a digului, canalelor de scurgere a apelor revărsate, întărirea pantei la

heleșteul Suruceni - construcție hidrotehnică cu suprafața de 20825,89 m.p. cu nr. cadastral 5530302990.

A invocat că, bunurile imobile și anume bazinul acvatic heleșteul Suruceni-2 cu nr. cadastrale 5530103372 cu suprafața de 20,0015 ha, inclusiv digul de 2084,0 m.p., au fost declarate proprietate publică a Consiliului sătesc Suruceni ca autoritate administrativ-teritorială, conform art. 8(1) k) a Legii nr.981-XIV din 11.05.2000 - terenurile proprietate publică și delimitarea lor, și art. 8 a Legii nr.523-XIV din 16 iulie 1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ - teritoriale.

A stipulat că, prin Decizia nr. 5/4 din 02 august 2010 a Consiliului Suruceni a fost abrogată decizia nr. 2 din 06 februarie 1995 a Consiliului local Suruceni care prevede dreptul de folosință a Societatea pe Acțiuni „Pescăruș - Dănceni” asupra terenurilor aflate sub iazuri și fișii de protecție.

A mai indicat că, anterior bunurile indicate mai sus au fost transmise în folosință ilegală - în lipsa unui contract încheiat între părți pe baza de licitației cu stabilirea prețului și termenului de folosință - întreprinderii piscicole Ialoveni reorganizată în Societate pe Acțiuni „Pescăruș - Dănceni”, nu rezultă că acesta din urmă a preluat dreptul exclusiv de proprietate.

Totodată a invocat că, conform raportului de constatare tehnico - științifică , efectuată de Centrul Expertize Independente CEXIN nr. 770 din 23.10.2014 rezultă că absolut toate documentele oficiale care au stat la baza privatizării și respectiv obținerii dreptului de proprietate – înregistrare OCT a bazinelor acvatice de pe teritoriul administrativ al s. Suruceni au fost complet și total falsificate.

A explicat că, prin decizia Curții Supreme de Justiției din 09 iunie 2010 a fost anulată adeverința de privatizare nr.13/02 din 12 octombrie 2001 în al cărei temei a fost transmis în proprietatea privată Societății pe Acțiuni „Pescăruș - Dănceni” digul, canalele de scurgere a apelor a apelor revărsate, întărirea pantei la heleșteul Suruceni și digul heleșteului Suruceni -2 rămasă definitivă și irevocabilă, prin care instanța a constatat că bunurile imobile nominalizate aparțin cu drept de proprietate administrației publice locale a s.Suruceni r.Ialoveni.

A reiterat că, cu toate acestea sunt în imposibilitate de ași exercita dreptul său exclusiv de proprietate publică asupra bunurilor imobile nominalizate, deoarece aceste bunuri au fost înregistrate la OCT pe numele Societății pe Acțiuni „Pescăruș - Dănceni”, care ulterior le-a înstrăinat în mod ilegal. Mai mult, bazinele acvatice date au fost înregistrate în registrul bunurilor imobile la 23 decembrie 2005 și la 05 august 2009 ca proprietate a statului.

Consideră că, OCT Ialoveni, Agenția „Apele Moldovei”, Agenția „Relații Funciare și Cadastru”, Agenția Proprietăți Publice au acționat contrar prevederilor legii și au emis acte contrar intereselor statului.

A solicitat declararea nulității absolute a actelor juridice, a celor subsecvente și

obligarea efectuării rectificărilor în registrul bunurilor imobile.

Prin hotărârea Judecătorei Hâncești (sediul Ialoveni) din 15 iunie 2017, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

La 16 iunie 2017, Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni prin intermediul avocatului Ion Arhiliuc, Andrei Golban și Aliona Golban prin intermediul avocatului Nicolae Marandici, SRL „Iazul Boieresc”, Societatea pe Acțiuni „Pescărușul-Dănceni” au depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea în partea casată a unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 14 iulie 2017, Andrei Golban și Aliona Golban prin intermediul avocatului Nicolae Marandici au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii sus menționate, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și în partea casată emiterea unei noi hotărâri de respingere sau de încetare a acțiunii.

La 17 iunie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii sus menționate, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și în partea casată emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii integrale.

La 28 iunie 2017, Societatea pe Acțiuni „Pescărușul-Dănceni” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii sus menționate, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și în partea casată emiterea unei noi decizii de respingere sau de încetare a acțiunii.

La 14 iulie 2017, Întreprinderea Individuală „Daria Bivol” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii sus menționate, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și în partea casată emiterea unei noi decizii de respingere sau de încetare a acțiunii.

La 17 iulie 2017, Agenția Relații Funciare și Cadastru a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii sus menționate, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni prin intermediul avocatului Ion Arhiliuc, Andrei Golban și Aliona Golban prin intermediul avocatului Nicolae Marandici, Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc”, Societatea pe Acțiuni „Pescărușul – Dănceni”, Întreprinderea Individuală „Daria Bivol” și Agenția Relații Funciare și Cadastru, fiindu-le comunicat apelanților despre necesitatea achitării taxei de stat până la 31 octombrie 2017, ora 10.00. Totodată, acestora le-a fost explicat că, în cazul în care nu vor lichida neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 09 octombrie 2017, Primăria și Consiliul satului Suruceni raionul Ialoveni a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017,

solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului, a invocat că instanța de apel la emiterea încheierii recurate a încălcat normele de drept procedural și material, și anume art. 85 alin. (1) lit. a) subpunctul 10) CPC și art. 4 alin. (1) pct. (18) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, care stipulează că sunt scutiți de la plata taxei de stat în instanțele judecătorești, consiliile raionale și primăriile în cazurile de intentare a acțiunilor privind apărarea intereselor patrimoniale ale unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă.

Or, Primăria satului Suruceni raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni, ca reclamânți au intentat în instanța de judecată o acțiune civilă privind apărarea intereselor patrimoniale ale unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, adică nulitatea absolută a actelor juridice prin care reclamânții au fost deposedați ilegal de obiectivele acvatice (două iazuri cu două diguri).

A menționat că, încheierea a fost adoptată și pronunțată din numele unei Curți de Apel inexistente în Republica Moldova „Colegiului civil al Curții de Apel Strășeni”.

Conform art. 11 al Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale nr. 523-XIV din 16.07.1999, proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale este imprescriptibilă. Ea nu poate fi supusă exproprierii și nu poate constitui obiectul unor garanții reale. Această proprietate poate fi dată în administrare sau închiriată în condițiile legii. Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului articol sunt lovite de nulitate absolută.

În acest sens, a invocat art. 2 (3) a Codul apelor RM, care prevede că în proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se află obiectivele acvatice care sunt situate integral în limitele unității administrativ-teritoriale respective și care nu sunt atribuite în proprietate publică a statului și nici nu constituie obiect al proprietății private a persoanelor juridice sau fizice.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că, copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017 nu a fost expediată în adresa participanților la proces și lipsesc careva date cu privire la recepționarea acesteia.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni la 09 octombrie 2017 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 10 octombrie 2017, în adresa intimațiilor a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și

Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 01 noiembrie 2017, intimații nu au depus referință asupra recursului depus de Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017 cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la faza primirii cererilor de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Iar potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1).

Din materialele dosarului rezultă că la 16 iunie 2016, Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni prin intermediul avocatului Ion Arhiliuc a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ialoveni din 15 iunie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni prin intermediul avocatului Ion Arhiliuc, fiindu-i comunicat apelantului despre necesitatea achitării taxei de stat în mărime de 17596 lei până la 31 octombrie 2017, ora 10.00.

Totodată, acestuia i-a fost explicat că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Analizând conținutul cererii de chemare în judecată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul reclamant Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni prin intermediul avocatului Ion Arhiliuc s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune întru apărarea intereselor patrimoniale ale unității

administrative teritoriale pe care le reprezintă, solicitând prin prisma prevederilor art. 8 alin. (1) lit.(k) din Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, nr.981-XIV din 11 mai 2000 și pct.(3), art. 8 din Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrative-teritoriale anularea actelor juridice prin care s-a încălcat drepturile sale prevăzute de legea dată.

Conform art. 11 al Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale nr. 523-XIV din 16.07.1999, proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale este imprescriptibilă. Ea nu poate fi supusă exproprierii și nu poate constitui obiectul unor garanții reale. Această proprietate poate fi dată în administrare sau închiriată în condițiile legii. Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului articol sunt lovite de nulitate absolută.

În acest sens, a fost invocat art. 2 (3) a Codul apelor RM, care prevede că în proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se află obiectivele acvatice care sunt situate integral în limitele unității administrativ-teritoriale respective și care nu sunt atribuite în proprietate publică a statului și nici nu constituie obiect al proprietății private a persoanelor juridice sau fizice.

Astfel, potrivit art. 4 alin. (1) pct. (18) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, precum și în art. 85 alin. (1) lit. a) subpunctul 10) CPC, prevede că, sunt scutiți de la plata taxei de stat în instanțele judecătorești consiliile raionale și primăriile - în cazurile de intentare a acțiunilor privind apărarea intereselor patrimoniale ale unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea încheierii recurate nu a luat în calcul prevederile normelor de drept citate prin emiterea încheierii de nu dat curs a apelului declarat de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni, recurentul-apelant fiind obligat incorect să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 17596 lei pentru cererea de apel, or, la atacarea actelor judecătorești de dispoziție, reclamații în acțiunile privind apărarea intereselor patrimoniale ale unităților administrativ teritoriale, sunt scutiți de plata taxei de stat.

Mai mult ca atât, la depunerea cererii de chemare în judecată recurentul reclamant Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni nu a achitat taxa de stat în temeiul prevederilor legale nominalizate supra, cererea fiind primită în procedură prin încheierea Judecătoriei Ialoveni din 20 mai 2016.

În speță, instanța de recurs subliniază că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni cu

obligarea acestuia să achite taxa de stat, este viciată și nu poate avea drept efect juridic în condițiile în care apelantul este scutit prin lege de la taxa de stat. Ba mai mult ca atât, încheierea în cauză urmează a fi casată integral, deoarece a fost emisă din numele unei instanțe inexistente „Colegiul Curții de Apel Strășeni”.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural și în consecință îngrădirea dreptului de acces la justiție, garantat de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni, a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017 și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni prin intermediul avocatului Ion Arhiliuc.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Primăria satului Suruceni, raionul Ialoveni și Consiliul local Suruceni, raionul Ialoveni către Societatea pe Acțiuni „Pescărușul - Dănceni”, Societatea cu Răspundere Limitată „Victoriaș”, Întreprinderea Individuală „Daria Bivol”, Andrei Golban, Aliona Golban, Agenția „Apele Moldovei”, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Agenția Proprietății Publice, OCT Ialoveni, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Jazul Boieresc” privind declararea nulității absolute a actelor juridice, a celor subsecvente și obligarea efectuării rectificărilor în registrul bunurilor imobile, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se spune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu